

**LR KULTŪRAS MINISTRIJA
MĀKSLU IZGLĪTĪBAS KOMPETENCES CENTRS
“LIEPĀJAS MŪZIKAS, MĀKSLAS UN DIZAINA VIDUSSKOLA”**

Reģ. Nr. 3037303587,
Ausekļa ielā 11/15, Liepājā, LV-3401
tālrunis: 634 22330, e-pasts info@lmmdv.edu.lv, www.lmmdv.edu.lv

Informācija masu medijiem

05.03.2026.

Publiski pieejami LMMDV izstrādātie mākslas un dizaina mācību materiāli

2026. gada 4. martā Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā (LMMDV) notika Erasmus+ maza mēroga partnerības projekta “EmpowerED: Fostering Employability, Cultural Understanding, and Digital Resilience in VET Education” publiskais noslēguma pasākums. Izglītības profesionāļiem tika prezentēti projekta gaitā izstrādātie mācību un metodiskie materiāli, kas paredzēti izmantošanai kultūrizglītībā.

Pasākumā LMMDV kā projekta vadošais partneris kopā ar sadarbības partneri – Uherške Hradište Lietišķās mākslas vidusskolu (Čehija) – iepazīstināja ar projekta mērķiem, sadarbības procesu un trim galvenajiem rezultātu blokiem. Mākslas un dizaina vēstures materiāli, angļu valodas mācību vienības un nodarbinātības ceļvedis latviešu un angļu valodā pieejami LMMDV tīmekļa vietnē <https://lmmdv.edu.lv/metodiskie-materiali-projekti>.

Mākslas un dizaina vēstures mācību materiāli

Projekta ietvaros izstrādāts strukturēts 20. un 21. gadsimta mākslas un dizaina vēstures tematu kopums, kas aptver periodu no Bauhaus kustības līdz laikmetīgajām globālajām mākslas un dizaina tendencēm. Materiāli ietver šādas desmit tēmas:

1. Bauhaus kustība un starptautiskais modernisms (1919–1960)
2. Sirreālisms un abstraktais ekspresionisms (1930–1960)
3. Popmāksla un popdizains kosmosa laikmetā (1955–1970)
4. Minimālisms un brutālisms (1950–1980)
5. Konceptuālā un radikālā māksla un dizains (1965–1980)
6. Ielu māksla, grafiti, urbānais dizains un feministiskās mākslas kustība (1970–1980)
7. Postmodernisms mākslā un dizainā (1980–2000)
8. Instalācija, performance (1990–mūsdienas)
9. Jauno mediju māksla (1990–mūsdienas)

10. Globālā laikmetīgā māksla un dizains (2000–mūsdienas)

Materiāli izstrādāti latviešu un angļu valodā, nodrošinot iespēju tos izmantot gan mācību procesā, gan patstāvīgā un pašvadītā mācībā. Saturs veidots koncentrēti un metodiski strukturēti, akcentējot mākslas un dizaina attīstības kopsakarības, radošo procesu un saikni ar mūsdienu radošajām industrijām, iekļauti Latvijas un Čehijas piemēri, sniedzot reģionālu skatījumu attiecīgajos vēstures periodos. Katrs materiāls satur piemērus praktiskiem darba uzdevumiem ar audzēkņiem par attiecīgo tematisko bloku, kā arī atsauces un noderīgus tematiskos resursus.

Materiāli kalpo kā papildinošs resurss profesionālajā mākslas un dizaina izglītībā, vienlaikus stiprinot profesionālās terminoloģijas lietojumu angļu valodā un veicinot starpdisciplināru pieeju.

Angļu valodas mācību materiāli mākslas un dizaina kontekstā

Balstoties uz izstrādātajām desmit 20. un 21. gadsimta mākslas un dizaina vēstures tēmām, projekta ietvaros katrai no tēmām atsevišķi izstrādātas angļu valodas mācību vienības. Tādējādi angļu valodas materiāli ir sistemātiski veidots saturs, kas tieši sasaistīts ar katru konkrēto mākslas vēstures periodu un kustību.

Katrai no desmit tēmām izveidota pilna mācību vienība, kas aptver piecas galvenās valodas prasmes:

- klausīšanās (*listening*),
- lasīšana (*reading*),
- runāšana (*speaking*),
- rakstīšana (*writing*),
- profesionālais vārdu krājums (*vocabulary*).

Papildus katrā tematā iekļautas interaktīvas aktivitātes, tostarp tiešsaistes uzdevumi, kā arī atbilžu fails (*key*).

Materiāli izstrādāti atbilstoši mūsdienīgām svešvalodu apguves pieejām un CLIL (saīsinājums no angļu valodas *Content and Language Integrated Learning*, kas latviešu valodā nozīmē satura un valodas integrētu apguvi) principiem, sasaistot valodas attīstību ar profesionālo mākslas un dizaina saturu. Materiāli vienlaikus padziļina izpratni par mākslas un dizaina vēsturi un attīsta spēju profesionāli komunicēt angļu valodā, analizēt radošos procesus un argumentēti diskutēt par vizuālās kultūras jautājumiem.

Šāda pieeja nodrošina, ka katra mākslas un dizaina vēstures tēma kalpo arī kā strukturēts instruments profesionālās svešvalodas pilnveidei, vienlaikus veicinot kritisko domāšanu un starpdisciplināru skatījumu mākslas un dizaina izglītībā.

Nodarbinātības un uzņēmējdarbības ceļvedis

Projekta ietvaros izstrādāts nodarbinātības un uzņēmējdarbības ceļvedis profesionālās vidējās izglītības audzēkņiem un absolventiem mākslas, dizaina un radošajās industrijās. Mērķis ir sniegt strukturētu, praktiski izmantojamu un Latvijas situācijai pielāgotu informāciju par

profesionālās darbības uzsākšanu, darba tiesiskajām attiecībām un uzņēmējdarbību radošajā jomā. Ceļvedis strukturēts četrās nodaļās.

1. nodaļa – pirmās izvēles karjeras pasaulē

Pirmā nodaļa veltīta karjeras virziena apzināšanai un profesionālās identitātes veidošanai radošajās industrijās. Tā palīdz audzēkņiem un absolventiem strukturēti izvērtēt savas stiprās puses, intereses un vērtības, kā arī izprast dažādās iespējas, kas pieejamas pēc profesionālās vidējās izglītības iegūšanas.

Nodaļā aplūkotas vairākas profesionālās attīstības trajektorijas – darba uzsākšana, pašnodarbinātība vai turpmākā izglītība. Skaidrota portfolio nepieciešamība, sevis prezentācijas principi, kontaktu veidošana un sadarbības tīklu nozīme radošajā vidē. Iekļauti arī vienkārši pašnovērtējuma rīki un praktiski ieteikumi, kas palīdz topošajiem profesionāļiem formulēt savus mērķus un plānot nākamos soļus. Nodaļa kalpo kā pamats tālākajām ceļveža daļām – tā palīdz veidot skaidru priekšstatu par iespējamo profesionālo virzienu, vienlaikus attīstot spēju pieņemt apzinātus un atbildīgus lēmumus par savu nākotni darba tirgū.

2. nodaļa – droši soļi darba pasaulē

Otrā nodaļa sniedz sistemātisku un praktiski orientētu ieskatu darba tiesiskajās attiecībās un juridiskajos jautājumos, ar kuriem jaunieši var saskarties, uzsākot profesionālo darbību radošajās industrijās. Saprota valodā skaidroti darba līgumu veidi, darba attiecību pamatprincipi, darbinieka un darba devēja pienākumi un tiesības, kā arī būtiski nodokļu un sociālās apdrošināšanas aspekti.

Īpaša uzmanība pievērsta radošo jomu specifikai – brīvmākslinieka darbības formai, autoratlīdzībām, autortiesībām un intelektuālā īpašuma aizsardzībai. Aplūkotas situācijas, kas saistītas ar darba attiecību pārtraukšanu, strīdu risināšanu un juridisko drošību. Nodaļa veidota kā pamata orientieris, kas palīdz absolventam izprast savas tiesības un pienākumus, pieņemt pārdomātus lēmumus un izvairīties no biežākajām kļūdām profesionālās darbības sākumposmā.

3. nodaļa – uzņēmējdarbības pamati radošajās industrijās

Trešā nodaļa veltīta uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai radošajā sektorā, strukturēti izklāstot ceļu no idejas līdz praktiskai tās īstenošanai. Soli pa solim aplūkots, kā formulēt biznesa ideju, izvēlēties piemērotāko juridisko formu, reģistrēt saimniecisko darbību un plānot finanšu resursus. Īpaša uzmanība pievērsta cenu noteikšanai, finanšu plānošanai un uzņēmuma ilgtspējai.

Nodaļā analizēta arī zīmolvēdības un mārketinga nozīme, attiecību veidošana ar klientiem, pārdošanas procesi un iespējas attīstīt un mērogot radošu uzņēmējdarbību. Iekļauti arī praktiski resursi, atsauc uz atbalsta institūcijām, radošo industriju tīkliem un juridiskās palīdzības iespējām.

Kopumā nodaļa palīdz jaunajiem profesionāļiem izprast uzņēmējdarbību ne tikai kā juridisku vai finanšu procesu, bet kā sistemātisku, pārdomātu un ilgtspējīgu profesionālās darbības modeli radošajā jomā.

4. nodaļa – iedvesma un digitālās iespējas radošajai karjerai

Ceturrtā nodaļa paplašina ceļveža praktisko saturu ar iedvesmojošu profesionāļu pieredzes stāstiem. Lekciju ieraksti pieejami tiešsaistē – tiem iespējams piekļūt, skenējot ceļvedī iekļautos QR kodus vai atverot norādītās saites digitālajā versijā. Šāda pieeja nodrošina, ka ceļvedis nav tikai drukāts materiāls, bet interaktīvs resurss ar paplašinātu saturu.

Nodaļā iekļautas sešas vieslekcijas angļu valodā, kurās radošo nozaru profesionāļi dalās ar savu pieredzi un praktiskiem ieteikumiem radošās darbības uzsākšanai un attīstīšanai.

Profesionāļu vieslekciju ieraksti angļu valodā pieejami tiešsaistē, izmantojot ceļvedī iekļautos QR kodus vai atverot saites digitālajā versijā:

- Sebastians Hols (Nīderlande) – sociālās programmatūras inženieris un radošās tehnoloģijas speciālists;
- Sarmīte Poļakova (Latvija/Vācija) – vada materiālu dizaina un pētniecības studiju;
- Laima Jurča (Latvija) – modes dizainere, pasniedzēja un pētniece;
- Milans Pekažs (Čehija) – keramikas mākslinieks un pedagogs;
- Ričards Vodička (Čehija) – kurators un sabiedrības iesaistes speciālists dizaina jomā;
- Marija Absolonova (Čehija) – apavu meistare.

Atsevišķa sadaļa veltīta mākslīgā intelekta rīkiem radošajām karjerām. Sniegts pārskats par dažādu veidu MI risinājumiem – teksta asistentiem, attēlu un video ģenerēšanas rīkiem, kā arī skaidrots, kā tos izmantot karjeras plānošanā, portfolio sagatavošanā, ideju ģenerēšanā, mārketingā un profesionālās produktivitātes uzlabošanā. Vienlaikus uzsvērti atbildīgas un ētiskas izmantošanas principi, īpaši datu drošības un autortiesību kontekstā. Mākslīgais intelekts pozicionēts kā atbalsta instruments – radošs asistents, nevis aizvietotājs profesionālai spriestspējai.

Jāuzsver, ka ceļvedis apkopo būtiskāko pamatinformāciju par karjeras uzsākšanu un uzņēmējdarbību radošajās industrijās. Iekļautas saites uz tīmekļa vietnēm, video materiāliem, institūciju resursiem un praktiskiem rīkiem, kas ļauj padziļināti izzināt konkrētas tēmas, smelties iedvesmu un apgūt papildu prasmes, tādējādi sagatavotais materiāls kalpo gan kā strukturēts sākumpunkts, gan kā ceļrādis tālākai patstāvīgai profesionālai attīstībai.

Projekta ietvaros izstrādātie mākslas un dizaina vēstures materiāli, angļu valodas mācību vienības un nodarbinātības un uzņēmējdarbības ceļvedis kopumā veido savstarpēji papildinošu un metodiski strukturētu resursu kopumu profesionālajai kultūrizglītībai, stiprina profesionālās, valodas un digitālās kompetences, veicina starpdisciplināru pieeju un nodrošina praktiski izmantojamu atbalstu gan mācību procesā, gan patstāvīgā darbā. Visi materiāli ir publiski pieejami digitālā formātā, nodrošinot to ilgtermiņa un plašu izmantošanu kultūrizglītībā.

Erasmus+ maza mēroga partnerības projekts "EmpowerED: Fostering Employability, Cultural Understanding, and Digital Resilience in VET Education" Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000178458 tiek īstenots no 2024. gada 1. aprīļa līdz 2026. gada 31. martam. Projektu koordinē MIKC "Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola" (Latvija) sadarbībā ar Uherskes Hradištes Lietišķās mākslas vidusskolu (Čehija); kopējais projekta budžets – 60 000 EUR.

Projekta mērķi:

- uzlabot nodarbinātības prasmes;
- uzlabot kultūras izpratni un svešvalodu prasmes, izmantojot mākslas vēstures skatījumu;
- attīstīt ilgtspējīgu sadarbību un zināšanu apmaiņu.

Projektu finansē Eiropas Savienība, tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autora(-u) uzskati un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) oficiālo nostāju. Ne Eiropas Savienību, ne VIAA nevar saukt pie atbildības par tiem.

Informāciju sagatavoja:

MIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola

www.lmmdv.edu.lv